

A

1090

III.

Nr.95.

EXCERPTA e MANUSCRIPTO JOANNIS KEMÉNY DE PRINCIPIBUS
TRANSYLVANIAE.

Academia R.P.R., Filiala Cluj, Ms.r.1390 (fostul fond reformat)
32 f.

1390-95

Samuel Szilagyi
ab Ao 1820. — — —

Symb. Persevera et coronaberis.

Szekely Mózesről stb.
• és Bánffy Dénestől.

SEKELY MÓSES

Ketű volt a nevéről Sekelly Móses. A 2^{ik} Időben
Rákóczi György idejében élt, holmi Levelekre aradán
mellette a Török Császárhoz Allyának és Fijainak
az Erdélyi Fejedelemség Suceștióját ígérte vala, le-
mêne Konstantinápolyba az ottal Fejedelemség ke-
resni, s igen meg is retent vala tölle Rákóczi Fejedele-
nem lévén semmi kedvessége a Portán. De a Török mas-
kura el vonattatván őt nem secundálá, sőt is, tő-
ründeig Jedikulába tartá s ott is hala meg. De nem ex-
röl vagyon pro Deslen Tarkas Historiájának a végén
hanem az Allyáról az öreg Sekelly Móse-ről ki is
Unitariusz vala mint a Fija is. Ez az öreg Sekelly Mo-
ses, kőz Nemzetből, Szarmadott Ember Udvarhely-
péken; hi egy Embertel fűt el vágásáért Lengyel
országba bujdosott volt, Dáshori Iván Király is
protgálta, s igen el híresedett Ember volt, s a Dásho-
ri Sigmond idejébéli villongásolban, absq Titulo Fe-
jedelmi állapotok forgott a országok. A Dáshori e ves-
tede volt el az Erdélyi Nemességet egy Sankt, min-
mü vesedelem az előtt nem volt Embert emlékeretke.

Dáshori

Parasztos termépeket Ember volt, 's hadi veresége nem-
igen volt alkalmas; de személynél oly gőze Ember
volt: a' Dehen Sátor ivete fűszert: hogy a' Nagy An-
dor válogatott kőerei köze is be illett volna. Fejénar-
nál is Charholt volt meg Dáttával; holott meg verede-
tet ugyan; de Dáttát azért úgy elől vette volt egy hegyes-
tőrrel; hogy ha mások ne tegyék el ejtette volna.

DÁTHORI ISTVÁN R. O. S.

Dáthori István a' Lengyel koronaért vérével Fek-
tegit mivel igen vő és vő volt nemigen, de ede; a'
mint Kemény Doldyár arbori de jara beállt. Dá-
thori Kristóf a' Dáttya igen jámbor Ember volt. Dá-
thori Sigmund is sok gőze volt: jó Dár, o-
laj, Dómet, Eloquens, Familiaris, Liberalis, Sény-
Elméjü, bátor Ember is volt: de elméjéből valóság, a'
haratlan, és kezdetlenséghez polott, ki jól vartat o-
tetet meg, kivől is egy tréfát trófel, mély is nem is
igen Civilis, de valósággal igaz volt: Vala e' Dáthori
Sigmundmal egy Péter: Péter nevű, jeles Urvai Em-
ber Hofmester, és egy Ferencz Doctor nevű jeles he-
faju Mediusa, lülkel a' Fárharba be menve, 's a'
meg öledeket csak kinyeit mutogatván, differenci-
hogy

hogy már elég pénzre vagyon a Török ellen való hada-
 kosságra, s kérdem mint tehenél e' dolog Pellérdinél?
 monda a' krefáj Udvari Hofmester: Még mondanám
 de meg harag, s kikétség: bistorván a' Fejedelem hogy
 bisvást próbhatna, de még is sonagatrán magát, al-
 tal adá a' Sententzia adást Fereny Doctorra. Ki is jo
 Politicus, és belső kedves Ember vala, ki monda: Ti
 úgy járva, ki a' Török ellen fel tetetek, mint Pel-
 lérd Vrammat a' háta l'legibe be ült s'runyog, s'fip-
 hetné addig míg észre venne, s' dolgát végerne, de az-
 után úgy f'apná keményvel Pellérdi, hogy a' vápájá-
 ba hatna: Ti is el kerdtetek, de ha a' Török észre véti
 magát hogy f'ipdesitetek, úgy meg f'ap hogy a' vápá-
 jáb' maradtak a'felinek. E'f'okton a' Fejedelem
 f'ak el f'egzente magát, s' abba hagyá a' tractát.

Mihály Vajda kivel Báthori Rymond
 öfve p'áretleret vala, gonos Tyrannus de vitéz Fe-
 jedelem vala. Dobóthy György Báthorinak egyik Le-
 neralissa igen híres vitéz Ember vala, de felede kő-
 vényes, ki is kofsin hirtelenné magát, s' úgy rendelte
 a' Töröket, még is Jenőt Lippát sat. meg vette.

Báthor

DATHORI SIGMONDUS.

Dathori Sigmond ötfőrt mondotta le a Fejedelemségről.
1. sor Rodolf Császárral elismeréven Gyulian és Ratiborian.
2. sor Dathori András kardinálnak adta, s maga Leng-
gyel Országba ment. Ezután az Ország ismét rí-
pá hirta; s Molduvából Lengyelor kóstár Lúdván-
ra, és ott arestumba tartván, Tholdi Gyván és czent-
Páli János csak 300 loval mentel utánna, s lopva
el kóstár véte correspondálván, úrtel is öket de hi-
jában. Akkor adták volt czent Páli Jánosnak Alamo-
s és Csánád nevű Falukat, melyeket gyermekejéről
3. sor Rákosi György háladarlanul el vón. 3. sor Göcsöl-
nál meg vexedete Dásrától. 4. sor Meg ez előtt
Kövárig el ment volt. 5. sor és Uroldor el menven
Prágak arestumban holt meg. Aó 1613. 20. d. Marti
Rodolf Császár alatt. Esel rödött is vilagon hal-
katarlan hűséget viselt Erdély Dathori Sigmond-
has. De ugyan ő miatta vexedelmenev lőa vala az
Országna az a constitutiója, hogy sohá gyermek
Fejedelm ne válasszék, és ab Aó 1588. a Fiscalis-
tasorrol valo Donatiol invigorosál kézener.

Amel.

Emér a' Fejedelemmel idejében mind Magyaror-
szág mind Erdély annyira meg vadászta német-
séggel, hogy minden Várasolat, Váralat, s' f'ar ka, helyo-
kat is azol manutene alna vala. Ennek idejében va-
la ama nevesetes hark a' keresztres Mesején a' Német
haddal, mellyről a' Német General Chusai, király kí-
rpe /: a' mint azt ő tölle nagy rendű Emberrel hallot-
ták: /: ilyen tiskot detegalt: Ne busulljanak ugrmond.
a' Magyarok a' keresztres Mesején való harknar el
reptésier, mert ha Succedat volna, el végezend doloi
valr, hogy mind Magyar Országban mind Erdély
törvagy tizenkét Erendős gyermekelen helyül való
időselet, valalir Papistára^{neve} temmenel mind fegyverre
hanyná. BOTSNAI ISTVÁN RÓL.

Es Várad Kapitány vala: ki Török Segisége által
Erdélyből a' németiséget extirpálva, mind a' külső mind
a' belső béreiséget helyre állatá. Es telepíté a' Hajdu
várasolat a' Török ellen bátyául, egyéb aránt a' Török
Efediy, Kálloig, Chahmárig fel járta. Oh boldog Han
mely nagy kár lön emér az Embernel hirtelen ha-
lálal!

lala! Kérni kívánom a maga cancellariusba még is
teretel vesztetve el; mellyet ötet is konyvot konyva Lára
botrák; mellyet kénytelen praktika bol esen dolognal tartotat.

RÁKOCZI SÍGMONDROS.

Succedala Dóskainál Rákochi Sigmund ki akkor Subernator
vala. A Successio lön eríppen: Dóskai véren epele halalo-
ro állapotjait, Testamentaria dispositiojag hagyta, s Comendalia
Successoraul Homonnai Dalintot, ki igen virtuosity Ember
vala, es minden dolgaik Dóskainál a lakere hiven foggo-
lodot. De er ebbé véte el uttjat, hogy nem yfimalván ezebb gum-
damentummat a Regnicolar ködött promociojara, fundat
yfar a Dóskai dispositiojan, melly prejudicialni látiatván
as Ország libera electiojanar, a Rátuyor ason meg há-
borodtanar, es noha kösreim miatt igen aneg nyomoro-
dot Ember vala, meg is inláb válasszat Rákochi Sigmund
dar Fejedelmül. Ki is ezebb aránt jámbor es Dófeje-
delem, eleim pedig Egri Kapitányt ágót viteri hiven
viselt Ember volt. Homonnai Dalint pedig frustat
tatott. Ki máx meg is indult volt yfar keresed magával
as Ország gyűlésére electioja; hiven pártját tartotia
Deshilen Tábor is mellyet meg is fogadta vasastaria egyi-
dejjig Rákochi. Eterüm as Ország inlább farealt volna
Homonnainál, mint Rákochinál ha amár a módját el nem
vesztetve volna.

Dáshoxi

DÁTHORI SÁBORROS.

Egyre véreim Rakoczi Sigmund hogy a Harafiai iz-
gathyál Dáthori Sábort, s látván másképpeny a nyaval:
hája miatt inhabilitasát, per tractatum cedat a Fe-
jedelemséget Dáthori Sábornak, asombán a mi himmet
congrualharon volt, ki vivé, és a Kád-Várát y a Ro-
mai Császársol impetrálát néli. Dáthori inaugurakétel 1683

Ez deli hermetiz, virtuosus Hju Fejedelmva-
la; de a sok röp alhalmarosságol, árvalmas veset
conversatio, s a mellel be jmitet tanársadol ábrat
egyéb aránt y az affélérre hajlando elmét meg vés-
tegettel: s végegedkedésre, s fájtalan tífstatalan élet-
re veremmedtetel, némellyet magok felét ségeikkel y
kedveskedtener néli; mint Hamusti Farkas Gyas-
hiert; az homan ama trágár kéfa példa besked va-
la akkor az vtar lórt: Farkas Gyiam Karatied Gyas
hi Vára. Masok fel fuvalkodtatálk vitési vir-
tussairat, de s elméjével, és este hermetivel; a töb-
b közt vala Gmtefi János, veszedelmes, de fete-
segiert igen kedves Ember; hit a Fő Rend Kimvafi
Jánosnak nevesed vala: ez publicé assal hiseltetett,
hogy László Sándor sem volt virtuosusabb Dátho-
ri Sáb

ri Latornál, s ha volt amár Parmenioja, emelj
van nem alább való Tanarossa, Imrefi Ianossa.
Ez és hasonlót a Német és Török Sápárt velle
contemnáltatár, a Regnicolákat a své vesztetvén,
arért Dejél Intestinum bellum támadott s a t. Ez
előtt Dehtlen Sátor el árultatván, élete meg tartár
sáért Centeniteted a Török fiutelája alá confu-
gialni, más fő Emberel együtt. E Kebeut, s p
pin alatt be menvén, el foglaltá, s fel dulatván be-
ne tartit vala; s a Dehten el menetelen meg rehent
Ukarj hossája Kebeut be mentel vala. Eke-
re támadván egy felől Sorbán, vagy Rádully Molduvai
Vajda; melly Vajdával egy fako lo keretése, s nem adása
miatt miatt veszt vala a své; a Drassai által correspondi-
alván, más felől a Calatinus Forgács Sigmond meg fo-
risoltár vala Kebeut; de a Dehten Sátor Török Legi-
tes hossá sánár hírt halván, meg nem várhatta, hanem
Drasso felé el baladolt; onnan Molduva felé hulva, vétre,
s Cherve által menvén, Sengyel szög felől mentenel ha-
za a meg maradt. Ekkor lott az az Emlekeres
dolog, hogy Forgács Sigmond meg bőjt Napon is meg
ette a Sóbalan lőmáját. Ez között arért Dehten
Sátorj

Jabor is, az Ország mind az exót látván, mind idegen lévén
 Dáthorivól, búsult adtal néli, és kényeztetett várakozá-
 nemmi: az holott nem sok idő múlva, maga borivó Hí-
 rei Vitéri, Szilasi János, Hádányi Sergyell és mások meg-
 ölték, kiter arután Dehen Jabor öleked meg. Történt ha-
 lála 1613^é 2.8. 8^{br} 9. várakon kívül menvén kinton mu-
 tarozni. Itt vége e nagy familiának.

DEHEN JABORRÓL.

Abb Aó 1586. Erdély mind vezedelemk^é forog-
 rón ad Ammum 1613. akkor vala brater Fejedelmül De-
hen Jabor és akkor meg buntener a haborgásol; mert
 noha a hasán kívül voltanar, perennies hadarodásol,
 de az ellenség Lova lába a hasa földet nem nyomta
 • 1657. igen boldogralan Ertendőig.

Dehen Jabor kentelemittetett vala a Török-
 nel oda igérni Sippár, és Tenöt, mellyeket Dáthori Sige-
 mond idejében Dobóthy György recuperált volt, mellye-
 ket arután öcömest meg tartott volna, de nem lehetett; ha-
 nem Tenöt mégis pénzivel, érvél, respectusával meg tar-
 totta vala.

Alexander Dassa Lengyel Ország ellen indulván pa-
 ranisla a Török Sippár, a két Oláh vajdákön kívül De-
hen Jabornal is, hogy mellye membe az Erdélyieret, és el

is mène velle kentsen Hutimig. Volt is a Lengyell mint
Keresztien Fejedelemmel correspondentiája, hogy ha urlo-
zotte ment volna is a dolog, a Magyar Fegyszer a Lengye-
lét nem ártott volna, de jobbat írték meg is azt, magát
interponálta s öket meg békeltette. Lőte er 1617-^{or} Épít.
Ottan vősa révén Homonai György jőre ellene
Hemer factiobol s némely Erdélyi pastosoknál isgata-
sábol hogy Fejedelemséget nyerne. Elöl járo Hadait
bista vala Tombos Antrásta, Régény Régény ből et
vitérsége által et hite sedet vitér Emberre. Sarmasá-
gi Sigmonda is Josika Sigmonda Rejmell Josi-
kák eleiről fogva factiosy Conberel volat, ja mint Jo-
sika Ghámmal emel ar Allyánal, ki Dáthori Sigmond-
nar fancellariussa vala, exsiliumly is kellet vala men-
ni, ugyan fejt is vedél végre Kathmáx: Erek vé-
letlenül araxtal meg poridani Dethten Sabot, mivon
gintén Orpág Gyütéset araxná celebratni Sege Svárat.
De hitével gyen a dolog maga ki sem mène ellenel; ha-
nem a vájelán Levő Vármegyéret, s a Kékellyeret külö-
vén ellenel Kamuthi Dalaj alatt ki Tanáts ar is Do-
bolában Fő Ispany is vala igen tanult vitér, meg vere
öket Déonél. Velle vala Orényi Farkas a Kolnolbeli
Fő Ispany

Fő Ispány is, Az el fogott Erdélyieknel meg grázi-
 asott a Fejedelem: Tombos arután Főből kerben a-
 hadt, et ad perpetuos carceres damnatratott, s dőrel
 Dethlen Pabor intercessioja által szabadult meg,
 Sarma Sági Papista lévén, talatratott arutandé kab-
 lya tarsolyaig, illyen iráska, mely a Fejedelemtől
 presentatratott: Prodidi Innum Clementissimum deci-
es Septem vicibus.

Ezek után a Fejedelemségbe meg erősödven Det-
 len Pabor foglalatostól el egész dolgok közt az Ekkli-
 siar s Scholár dolgait, s ugs hova be Magyar Ország-
 bol Tudos Papokat az Imperiumbol Professorokat,
 öntete szép öreg harangokat: Váradon, Fagarasban,
 Fejervárad, epitete Pastyákat &c &c. Heltse allara
 a Fővényes dolgokat is, mint meg mutathák az Ar-
 tiulusok, kivált az 1619 béliek. A' Inu Sigatunot is
 igyekeze tollálni, melyet találtat volt fel Stentelenül
 a Dáthoci Sigmond idejébe meg ölt v. ak Domininal
 Professora; de a támadás el kerülésiekt el nem lehetetantani.

Azonközt a Beher a Religioz valo ülvőstetisel
 miatt rebellatának Ferdinandus ellen, 1621 és Frederi-
 aust valasthák magoknal Királynak; azon meg bantoda-
lok

sok lévén a Magyar Országbelieknek, mind a Magyar Or-
szágbeliek, mind a Cseh, invitálván Deslen János is, con-
jugiálván a Portahos is, aréx a Főnök Engedelmeiből
Deslen hadat indula 1619^{ben} Ferdinandus ellen, s igen
nagy progressusa is lón, ugy hogz Magyar Országban a
Dunán innen valo minden xpius herékhez vév, Sőt Ausz-
ria is penetrálván Dérset meg pártolák vala, kevesek is
múl, hogz meg nem vedék, nem annyira a Komáromi s kö-
véssel, mint a Városbeli sok fastiok miatt, de aronban Fri-
dexius Prágánál meg vereték: Homomai is Lengyel
Országbol Lengyel hadakkal beütvén, s Rakochi Györgyöt
meg vervén, Deslent Dérset alól arovalta. Mindezekkel
Deslent Dérset ar Ország Gyűlésén hízállva válap-
satek Deslen János. De kactara menvén a doloz, Des-
len János a pápákkal meg békellék s a t. s a t. Mikor
Deslen János a Plova víze mellett a Hodolin vára a-
latl valo Sántyó poritorla, koplalvára, s vesztegette
volna a pápák Armádáját, s jo ha negzed xpi meg
maradott; vegye el borsarola őket, s sembe led annál
ar Armádanak Fő Generalissával s más kispellek is.

Holott

Holott ilyen dolgok estek a többi között:

1. Hogy midőn a General Hieronymus Karafa, Comte de Monte Nigro: ki rövidesen General Nigromad hivatalos: /
 Sok nagy Emberekkel a Sántybol ki jött volna, s a Fe-
 jedelem is sok fin Nieppel a helyhez közelített volna, mind
 maga, s mind Lora tollason lévén, rejtve mintha a Lórol
 te szállani kívánna; melyet a Lemet Fealij látván, s ^{Karafa} ^{miért esik}
 gondolván hogy te is szállana, ő is a Lórol te szálla, ^{diszputa} ^{ba a párt}
 a Fejedelem a Lóron marada, s addal a General a reggeli
 Nép előtt confundatott, s ugy foga a Fejedelem velle
 kiser a Lórol. Mellyet a Páfar, és Vdrari Tanács előtt,
 igen nagy disgratiák esetű Nigron, hogy a Páfar repu-
 tatióját maga előtt viselni nem tudta, kimer kiserar
 Armiáák viselte, s a Generaliságtól is meg fastaték;
 kis arutan a Dessen Kivetei látlak Detsben, volt rút fe-
 kete, himlő helyes, vén Embek; s haláláig is aron despe-
 tusban maradt.

2. Midőn a Fejedelem a Sántyot nére, hár irly
 is töltet ki a várba Tokosfal, s midőn kértet Hírei hogy
 meume batóságos helyre, nem sehelte ezt mondván:
Hol ládáról vagy hallottáról so váim! Hogy királyt
vagy

Holott

vagy Fejedelmet öreg lövő s per pámmal lövők volna el? s
ugyan csak nem hagyá pándékát, hanem Aba köpeny-
get s községes süveget vévén, abban kerülé s neregete meg
a Sántát, s ugy tönk dispositiot. Ekkor még a Sánta volt a
Hígyen Armádájá.

3. Paris Pál az Oláh hadárnál Comissariusssa meg
úsvén egy Kémet Kapitányt, s látván hogy bé nem éri, a
tollas busogányt a Sánta utánna hajította vala.

4. Itt esett Kamusti Dalánál egy jeles kiséje, ki
a Varmegyénél Kalisa vala: kit s a több kiséket mi-
dön kérne a Fejedelen, hogy a Képet a Sánta ostromlásá-
ra küldés, s animállyár, reá ajánthi magát Kamusti Dalá-
is, de monda: Elmegyek magam is, tsar egy kísésem va-
gyon Felséged halgassa meg Felete a Fejedelen, mondja
Kegyelmed meg halgatljuk! Dalás monda: Még Hígy
Segény kocomb! Egyen laktamb! jogadéim erős hitel:
Perceben tere, Hídon menve, Sellyen nem járól; meg vett
fűs had! utól nem maradól; ostromra elő nem megyél
Mellyre mond a Fejedelen: Nem is kíváncsúl, hogy Hígy
hitet meg segje, hanem hagyub tsar a maga Emberegei;
mások nevetek.

5. Az Hóva visén lévő hid meg lyuhodván a Fe-
jedelen Sora lába oda socolván, s vergetvén magaa
Fejer

Fejedelem is a virbe esék; és egy Legendi Áhrán nevű kén-
gzel furoja ugodván utanna, mindeketten talpra állá-
nak, mert idar vált hegyig és vala od a vir. Ezt arután meg
nemesei. Ezt kap omennel tartották.

Eztek után vjppa jöve Marrábol a hadakkal Kagz
Kombasba, s onnan a Fractara Hövescher bossára. Innen
a Török s Tatar hadak ahazattya ellen el menének, Habji-
kei dafsa alatt; de a Fejedelem a vég Hásalky hirt résen,
Eztek vjvár tájate meg vexel öket, sokat le vágának, Alip
pe Degeris ki dexer Áhrán Legeny vala el fogák. Azután
a Fejedelem is mène a tutiora Dejsterke Dányára. As Ezt
dellyi hadakat hasa helle bossátani. E réten igen hideg
vára, a Hemet Kása fen alva meg fagzott; a Fel ajtár is
hideg miatt halva egy le a Lórol Re. Erdellyö be menven
hellyé volt a Fejedelem is a hadak 1624. Áhrán

Anno 1625. ereket küldé a Fejedelem Dellen Pá-
bor követségé: Kovácsy Áhrán Jó Komornyikj
s rokonságát: Mikó Ferenyet, Quádot Hemet Kapitán-
ját, és Schultetus nevű Doctorát, kis arután Catharina
a Fejedelem Áhrán öletek vala meg.

As Emilied Quádot több helyeken is jártatván a Fe-
jedelem egyhöz a Seicai Király hos Lustarus Adolfus-
hoz is expedálván Leugyel or Rágon által, akkor Sigmond
Király

Kiváltképpen a Leveleret, de fel nem mértékelvén a Palat-
 tani, viszába küldötte mint Leveletől; egy Secretariusát is küld-
 tette. A Leveler fő Követségét a Fejedelemhez; kiis midőn nagy Kevéllyen
 jött, fel jöve a gradisohon, meg jihenésnek oháért az
 Audentias Palota előtt araxvante ültetni a Hopszter
 meg haragvics s monda: Hogs ö nem ül Erdellyi Fejede-
 lem ajtaja előtt; bí vitév aréx a Hopszter audentiasa,
 s ott nyegédesen, s nagy Belysal Süvegét fel tévén kerde a
 Fejedelemmel prántolodni; Kín a Fejedelem annyira meg
 habotodér, hogs helyjében y meg nem álhatván, nem bída
 a feleletet a fancellariusca, hanem kemény Polkhalfe-
 tete mondván: Regem tuum honoro, sed non timeo, nec
curro; Rex enim tuus non est meus Dominus, quoad titu-
lum Rex me major. Sed minoris auctoritatis in Polonia,
quam ego Princeps in Transylvania; neq; in toto orbe est fa-
mosior. Ezen kívül lön válasza s confundaltraván
 el bussusék; s hintót sem adóvar alája, hogs tífességesen
 te küldjék, mint fel hostát vála. Meg y tromfolya va-
 ta azt Detlen Pábor ha é vála. Quad arutan meg
 hala, kit midőn a Dorbély exenterálma a nagy büdös-
 ség miatt, meg... meg hala.

le veri a' p'el, melly ro'p' omennek tartatik. Nb. Ez a
 p'iko hog' már Uniarus vala, de valósággal nem
 volt Senni Religioja: a' Papistag' a' Purgatoriumot, s
 a' Székésmóniákat jóvalotta; a' Sidoságból a' Sombart;
 s millenarius y vala; x'ut vala keménylél, de fajtalan
 indulan; Ceterum világ p'ecint extelmes expectus.
 jo Darasság' Ke.

Ezek a' Követel el y jegyzék Catharinar, Dota:
 Cathari-
 nar el
 jegyzék
 Dotal
 Sabot.
 titimk' bizonyos Summaik adran a' Fejedelem Faga:
Kast, Munkács, Tokajt, fel küldvén a'rokról a' Diplo:
 mat is. A' Sakadalamkos az öregbik Rákoti Györgs
 representatra a' Fejedelem lépit, ő deponáltra a' Dura:
 mentumat y, és véghez vitte a' Matrimoniumnal kül:
 Sakadch
 mi 16=
 lenniis
 sas.
 16 arnyerát y a' Fejedelem Adonyal, kevé's ideig ágz:
 ra üléssel. Doro' usz' Catharina meg himlősött; de
 az Országán az Orvosok v'ispa v'ertel s nem ártott. E'
 Solennitass' p'cedenciát kívána a' Daravai Elector
 Követh'e, de a' Brandenburgiaie lön, mert Orán Atha lépit v'el:
 1626. ismét a' Romai Pápa' ellen indu:
 ta a' Fejedelem ö'fete. Váradcol ki indulván, lassu me:
 nésik' el esik kemény János alatt a' 16, s a' j'et Saplo:
mar

nak atso részéből egy darab el törvén, és omiennel tartatod.
 És indulás a Törökkel és Mansfeld nevű Frákkal való
 a Fejedelemtől correspondenciája, ki holmi confederatus
 Fejedelmeknél araxatjokból continuállyal való a Császár
 ellen való hadarosa. Ezzel conjunctív armij kel való
 continuállyal a hadarosa; de a Császár a dolgot holmi
 el fogott követelést ki tanulván s. Rabinán lakott egy
 Révai Ferencz religiozusa s minden dolgait; igen állna
 tartan és Ekkorú Ember, ki az előtt esett rebelliojáért
 ezzel kereset kedvet a Császár előtt, hogy ereket pródák.
 ta: / Választék Generalis igen megűdés dühött Embert
 Mansfeld elűlt küldötte: ki egész Silesián által minde
 denütt rajta kapdosott, de vár eljött Mansfeld, de le-
 sön; mert Palánknál kellett volna Berken Saborral meg
 egyezni. A Dudai Mustira Dasanar y ott kellett volna
 meg egyezni a Fejedelemmel; de az y Hozzádot meg fál-
 ván abban y a Fejedelem meg halashoséko, s arután sok
 irenet által y neheren mosdithata el Hozzádalot, saj-
 nálván ha Pogány kerbe esniek. Arután az ellensé-
 get exkeréko, de a Fejedelem jobbat iréti, hogy effel el pa-
 tadjanak előlle. Előttal való ebből a Dudai Veres pródák
 válván hogy jobb volna minde ketten el vesznier, mint a
hatal-

hatalmas Gáspár gyalaratlyára vj Pa. Pallaniol; kimer
a Fejedelem ilyen pelda bevétele: A' Kos nem fel-
tilg más hátra; hanem hogy erősebben üljön. Azért ejjeltyar-
marhos exherének Dandárt hagyván hátul, de azon ejjel
Sokan Sokakat egy más köst a hülömbösö Nepek meg fog-
sánál s meg is ölénél, interim a' Tabor helyin sok tüstet hagyva.

Hüldötte vala ide a' Palatinus. Kéri János követségbe,
de az alatt a' két fél köst isara indula, azért a' Fejedelem
Kéri János követségbe is, vallapola: Mivel az vrad mint Mediator,
Pais tegedet ug, bossárol; de az alatt ellenségesmer szem
Gabornál. Kosra, azt érdemlenéd hogy el ütneim fejedet; de hogy meg-
esmerjed mind te Keresztien Fejedelmi indulasomat, mind
az vrad meg tudja, hogy reménysege perint valo valóan.
sagával nem hagyat, és lefebben vala mint sem gondolva,
meny el, s mond meg: El várom az vradat a' velle ké-
völtet, Hente borsán a' Keresztienel ki menetelik. Azur-
tán masodszor is el jöve Kéri János követségbe a' Pala-
tinust hüldevén, kinek noha nem hísen vala a' Fejede-
lem, mindasábrat veret a' beleség tractájához hajlando-
ságar; de miheltyen be veretüle, minjárt el imita a' tábor-
a' mint mint kilitim és mine Keresztien; kora har-
madik napján faradra s éhesre el exherel Jánosfeldi
ciriter 8000 Embert, kilet sok hámos kenyerekkel

meg prov.

ministrálástól való. E dolgot pedig nem a Palatinus, hanem a fardinalis által azért folytathatja, mert a Palatinus nagy Amulysa való, s az előtt egy Levelét a Fejedelemtől is küldötte való a Portára, Salig nyoma el a tüzet a Fejedelem, s ismét a háználván benne, hogy tudva volt a Porta előtt a Fejedelem s Palatinus közt való nagy harag, azért az írást vélhetlek supposititumt.

Tartodik az is a Deffen Tábor dolgaihoz, hogy a Lengyelek meg unván felette igen az ő 40. Eptenűig Uralkodott Kirallyokat legyűmündt; azért a Radwin lierről s más nagy Emberektől biztatattól való; a Viciai Kirallyis hátaorván ellene, igen is gathya való, aron: Gödykneppen a Muskhari s akkor is volt tegy első Erdeelly s Muskhari követe. Tetlis való Tökölni Tararnal már erre Nagy fundamentumot, s bizonyosan meg is indul való, ha be: regesedése s arután halála ne interveniallyon. Melly dolgot véget küldötte való egy felől Toldalagi Misdalt 1628. évi adóval a Portához. De minden hadait is ehébe készíteni, hatalmas correspondentiát is persect volna, sőt még Deffen az Edvara kénvít, s az öltözeteket is mindehöz készíttet: Jábor el is volna; ottan hamar a Kövezt a Portara való meg regesem. eretisével után, meg kerde betegeséni, 1629. évi Ker dödér el betegesedése a Salladobason, arután vir hossz ba is esék. Melly nyavallyárlé sem ordinarius Medicus sem

sem extraordinarius. Mosok semmint sem kapnathata-
 nar; mert igen alhatmatlanul is élt asolnar & scrib-
 tumi ellen, rex mebere pexint is a gyümölsellis sejjel
 mod nélkül élvén, de a forsatlan mustat is igen mod
 nélkül itta, és ar igen hideg videt; sőt sellyt nyárban
 as italt jeges vishet keltet allani. Végre Devisenye Am-
ba, hit as elött a Fejedelem disgustalt volt, melly miatt
 nyughatatlankodván sub praetextu religionis, Romát
 Jerusalem meg járván; mert igen Papista Ember
 vala: / Devisen is meg fordul vala, s idovel a Rómet
 Bapár Birodalma telepedet meg; és egshor bejőve
 Erdélybe, s a Fejedelembe Udvarolván, s: mielőtt már
 a Fejedelmet a fulladosás igen haborgatná, s a hy-
 dropsnal is volnának jellei a lábán; comendata egy
 Római Doctort, ki a Rómet Bapárt is ordinarius
 medicus vala, jelentvén mintha ötöt is hasonlo nya-
 valyabol velle volna ki. Mellyen kapván a Fejedelem
 keresére igen könnyen ely borsátá minijárt a Római
 Bapár; holott felni hel vala annak joakarattyaol is,
 kinek as elött Birodalma nyititella vala, de kapati
 a Római Fejedelem mint a vishet halo mindenhez.
 Et értevéren azért wak hamar a Medicus, minijárt
 persra=

persvadiála, hogy vitésse magát Savanyu vízekre,
's asokkal élhén. Melly ellen publica obstatiokat,
protestatiokat, 's hasznos li bossarott irásbéli disur-
susokat tőnek a maga Mediusi, kiválthéppen egy
Scultetus nevű Doctor Evangelicus, más Heber-
us is fido Doctor; de ugyan csak pravaleála
immednek tanassa, azt állitván, hogy ha a többi-
nek ítéletek perint, a Savanyu víz miatt eljö-
ne is a hydrops; de azon víznek erejével elsőben
a fulladásaft meg gyógyitván, 's adután könnyű do-
kott sarraná a Vískorságot orvosolni. Vitése ar-
ért magát a Regény Fejedelem a Káldobosi
savanyu vízre, 's assal ele három vagy négy hé-
tig, melly nem hogy használt volna; de réa hoda
a hydropsot, assal el méné a Doctor, adután conti-
nualák a fuxát a maga Doctori, de kijába.

Látván azért halála előtt fel Erfrendövel
is hogy a gyógyulhatatlan nyavalyák meg hal; ele-
get gondoltakék hogy az Országat, 's az Ecclesiát
mennyel jobb állapotba hagyhasa; de sokakb' márel
vitése vala az udvát; kiválthéppen mivel Satharimat

már a

Samu eser forintokat depositumul, melyet collocan-
tának Samos vjvárak. Et Fejedelem H/Dony Rá-
mára aranyat 50000. Tallér 50000; jo fide erüst
öt penses garast 50000 Forintokig; a kün járo ara-
nyokon; mely vala circiter 20% erexig valo; is egzéb
kün járo Tallérokön is kölrö pénreu kirul. Amak-
felette Samtalan es gardag erüst marhák, Lora
valo eskösök; ferjfi, s H/Donyi gardag ölrösetek,
köves marhák többek. Rár erer Tallért eröknet,
mellyek Tagarast; terecek te Kemény Dolisár
lese alá: Dr. Et a Fejedelem Kemény Tanosnak At-
tya: Váradon lévén beteges as ott levő Danya fe-
redök kedvüet, s a Magyar Orsági conventiculunnert.
Görseröl is hostak volt egy ott lakó Hóhiert, ki Doctor
is volt; es is curála; a lábain sebetet nyitván, hogy
a rap nedvesseg ason privarogna li; de csak hijába.
Itt esék jutván Török Orságk missoda beleseket
es, Gyuláros hosának beles Törö H/Donyokat, s
asok sütenek Rámára beleset mig Váradon vala.
Oman be indulván ugy tön a rendekis hogy Thor-
dáról csak Enyedig mennének, de el nehesedvén

nem

nem halla meg Emyeden a' Doctorok tanácsából,
hanem le videte magát Fejervárra el alihva; ott
meg más nap kedvagy három halán korpá hib-
ret; egy keves mondola tejet; de midőn már az ha-
sok el vártak volna emi; már csak alig hol-
tatván; s Udvarolván néki Hags Pál a' fő Gyalog
Kapitány; Markási Ferencz Udvari Vité Kapi-
tány; és Kemény János igen kedves Fivér: kere-
sintát, permát, papircsát, mellyeket eleik adván
ica két rendet képsen; a sok azt gondolván hogy
meg valamellyüknek valamit akar restálni, a kö-
zönseges Testamentumon kívül; de az trás: mely-
nél öbbit sem nem szolt, sem nem irt adután; s
vala: Ha Isten velünk; Kivoda ellenünk? Senki
mintsen bi Donyára, bi Donyára Senki mintsen. Ezen
azt gondolván az ott állók hogy alumi akar a' ^{Dehen Pa-}
Fejedelem tizedet hajtván ki menének. ^{bor Fejed} Azonb' Pélei ^{med hat}
Gyván az Udvari Páp bi menven imádkoztára; s egy ^{Fejedelm}
tyukmony. Súlti akat meg hala e' nags Fejedelem,
Kihes hásonlo Magyar Kiván Királytól, s Matyás
Királytól fogva nem hallatott: Etes vité, igen
magavisele, Hegyelmés, Liberális, s Oeconomus, mun-
kák

hál' faradhatatlan, hafontalan dolgok' idejét nem
Dettlen János: külsőképpen tekintetig orastany; conversatiojál'
bor mil' nyajas; jó szon' életű; kegyességet s Isteni kölgálatos
lyen volt külsőképpen nem tettető; de burgo; Regemeken, kö-
termébe = ~~szon' szon'~~ könyörülő; Egyházi rendet fűzveletig tar-
tón, tápláló; Ecclesiát építő, segítő, fundáló; Indos
Emberek conversatiojál'; s disputációjál' gyönyör-
ködő; Harafiaiának Allyok. Minden Rendet pro-
móvaló; Meg haragumú tudó, de azt meg mör-
sékölő; haragot nem tartó; nem kegyeslen, s nem
rér komfahoro; hamar meg engedveledő; a' kösön-
séges helyen magát nagy Authoritással, ben pe-
dig belső kölgái körr nyajas kelidéggel magát
viselő; a' bor italt feje fájása is nem szenvedhető.
Kemény Jánosnak kolla való burgo Exclama-
tioja ér: Oh vajha remélhető volna valaha máj!
Oh vajha nem kúleket, avagy örökké elt volna!

Egy időb' élének es három Nagy Nagya-
rok: i. Dettlen János L. Pármány Péter, s. Ec-
terhári Miklós a' Palatinus. Az említett Pár-
mány Péter azt mondotta való egykor Kemény János-
nak:

„Jánosnak: Athozza Ember volna ki titeket arra kéri =”
 „Beritene hogy a Göröktől elszakadjatok, s ellene rugo =” ^{Pármány}
 „dosszarak, míg Isten a kereszténységnek masheppen kö =” ^{Peter mit}
 „nyörül, mert azoknak rokkolék” laktok, oda amakokár =” ^{mond?}
 „Ért adjátok meg a mivel tartoztok, ide tartoztok csak
 „jó förtéspondentia, mert itt keresztényen fejedelemsel
 „van dolgotok t. i. a Romai páparral. Adománytok nem
 „kel, a Göröktől töltsétek be adománytokkal; mert noha
 „f. látod Edecs Ötsem: nekünk elégéges hitelünk s rekin =
 „setünk vagyon mostan a mi Heggelmes keresztény pápá =
 „runk előtt; de csak addig durát a s a Hemet Hemre e =
 „lőtt, migten Erdellyé Magyar Fejedelem hallatik flo =
 „reálni, adutan minjart contentusok jutván, gallerünk
 „alá jövik a Hemet, akár Pap, akár Darát, akár ki le =
 „gyen az. Az az Eszterházi Miklós is, és s igen
 „modos, authoritativus jó Magyar vala, és azon kívül
 „hogy az Evangelica Religionnak igen nagy üldöző =
 „je vala mindenké, Hemdelléket s annak szabadsá =
 „gát kiterő háfnos Emberek valának; s mind Ketten
 „Fábor, s mind Rákóczi György idejéig igen Konjunktus =
 „zak vala a Magyar Nemzetnek szabadságát és
 „a Magyar Nemzet állatandó királyságát hogy resti =
 „turalhatd

talhatnák a régi Mohácsi és a Magyarok végerése se-
rint. Volt erről elég kartaik is, de a Religio miatt
nem ehete el a meg egyet a maga perfectióját. Ket-
ten Jaboris igen Martialis Ember vala; és el mond-
ja vala azt, hogy csak volna más ki procurál-
ná a hadak fizetését, és a derék Hadaknak egy-
kedet, egyéb aránt a had viselését örömet felven-
né, s annak molestiát, és soha homnyát bekezdé-
lenni nem is kívánna. Ez a Fejedelm sűrű res-
tupával a belőti Portai tizenöt ezer arambakat, tíz
ezerre le szállította vala, kit asutan vátok el vés-
tének. Sok hadakozási fizetést sok hadak tartási, s
a Pompás Udvar tartás közt is, hagyott volt és a Fe-
jedelm a Törháshoz többet egy million lespénzrel a
sokat érő Pohárkeken, s Penodiumokon kívül. Ez
Amint azért életben Martialis Ember volt, ugy Testa-
mentumát is azt rendelkez vala, hogy ötet ezer, sin-
ben gázolná, s temetésit is assal ekesítvenik; de
nem felekedik azt a Testamentomtól Esequutori.
Koporsóját is maga életben meg hosszán contemplál-
ta jó ideig. Mídon a Viskorság el dagadosztanak vol-
na tag-

na tagjai, s azok közt az alfo függők, tapagalván se-
 génynek titkosabb tagjait, s a velle bajlodo Dobell, Jár-
 nos nevű; ki igen jász kérés Ember vala: / monda a <sup>Dobell, Jár-
 nos kérése.</sup> Legény Fejedelemtől: Lakollik am most, a' ki sokat bír:
salankodott, meg nem haragván azt felelte: Ugy va-
gyon's meg érdemli.

Melly nap meg hala, maga ha gyásából testet fel-
 bonfak, s belső részeit ki veszik, melyet Catharina nem
 hall meg néze regig istosás nélkül, sőt fogdosta, tapa-
 gatta, a' felmetelt testnek, szívét, meg hasított hasát, és <sup>Catharina
 bűnsége.</sup> egzib tagjait; de semmit nem, somochodván, sőt egy
könyvet sem ejtven, az el vetemvedett hirtelen gonos
szívű Affronyi állat.

Catharina még ekezik a' Fejedelemtől, mihellyt
 o' Legény betegeskedni kezdte, mind erkölcsök el vete-
medek, mind vallásuk meg tanosodék. Adta vala
magát a' Fejedelemtől Affrony egy Serottin nevű Jor-
vai Exul vhoz, ki holmi Rebellio miatt joragat el <sup>Catharina
 lenyége.</sup>
vesztven a' Fejedelemtől Volvarák nagy be Wübertz jor-
tatik vala, s fő Lovás Mester is vala; est Straß-
burg a' Rehiai Király Residence is jorve vette va-
la, ki jorallat is hogz a' dolgot a' Fejedelemtől meg jelent-
vén

vén amoréáltafsek Serostin: mellyet Degenemifá Pál
és Kemény János meg jelentenék a Fejedelemsnek,
asokat y meg beszélvén a miket magok is látnak
vala; kin a Fejedelem igen el bűdula, és Serostin
de nem hégéresen amoréálá; de as ő nyelvelket
dise által a Fejedelem Affony igen ki hégéresödile
a Legény Fejedelem halála után, ugy hogy regre
as Öreg Dellen Affon nagy jutalmat y iger vala, ha
valaki as a rap Embert kérsz keritené; de as
után el veszt valahora as Éb. Meg y fatharék
^{fatharina} fatharina, promousága miata való betegséget
^{megfatharék} megfatharék, és a feredő hádról a város felé nyílt kis
^{tyarik} tyarik, és a kis fathu Léány gyerme-
kessket, egy új keresztény Affonyt, de meg hala hamar.
Ezt noha igen titkolák, s kövönsegesen nem is
tudák; de tudák sok nagy Emberek; mindasat-
tal el titkolák a veszedelmét, s hogy olyan Fejedelm
men gyaladat ne esniek holra után y. A fene-
resre interim tudás maga meg erőltetével fel ke-
^{Papstára} te a Fejedelem Affony, s arutan publicé convertála
^{kefen.} kefen. s a nagy Templomig as Vassorájával is éle; mellyel a

Papstára

Papista factio, mely a' Detlen házat el nyomván, Papista
 Fejedelmet kívánván Bakira néz vala. Ki a' Fejedelem ^{Catharina}
 Affonyról sok pénz és egyebet iktarott vala és a' mint ^{fajtalann-}
 a' circumstantiák mutatják a' fajtalanságh' is társa ^{Saga Bakir-}
 volr; meg akadályozták. Fej. Bakinak már egy-
 per 40,000 aranyat, asztán minden fenodiumat
 keséhes ada a' Fejedelem Affony.

CATHARINA FEJEDELEMSEGERŐS

Detlen Sabor halála után lön sokféle factio. Az
 Huskiai. Az igen igen igérvén erős protectio-
 jat a' Fejedelem Affonynak, s oppressiojat a' ^{Bakir Feje-}
 Detlen Háznak, munkálodják vala a' Papisták ^{delemseger}
 Bakinak promotiojat, de ezek füstbe menének. ^{munkálod-}
 Interim lön Medgyesen Ország Gyűlése nagy tumult-
 tussal, mert a' Gubernator Detlen Házán a' Fejede-
 lem Affony ellen lön publica querelát ad Ország
 előt, és alarván mutatni conditionak violálá-
 sát, és consequenter az Országnek Homagiuma ^{Detlen Házán}
 alól való fel szabadulását a' Fejedelem Affony-
 degra-

degrádálására; az ellenkező factio prevaleala, s csak
alig hogy a két fél kardra nem mène, vegre az Or-
szág a Præsidens Diemeny Doldisár Földalagi Mi-
nistry és Dorsos Thamar által a dolgot elpirála,
nota nehesen. **Itally itt egy csufos dolgot:**

Erőben Raskán Naggar Ország, lakott egy
csufos orló egy Ember házában egy néhány Ertendő-
hasznoság, ki nem látott ugyan, de hárai hallották, és
sok mintalansági láttak is; es ekkor a Házról el-
vorrán néhány Napok alatt, a szünet megje-
ténien sokot hallásán, s kezdettől hol járt? Azt
felelte hogy: Im az Erdélyiek Gyűlésre mentem
vala, én is, kevesbe mulék, veghes nem vihetem, hogy
egy mást te rágják; azért azt veghes nem vihetem,
egy Papot vetkeztek utamból a Léányával.

Ezek után tön ilyen factio: hogy a Rassa
Vice Generalis, mintha csak a Hálai, Karházi, Fe-
jedelem halála után rediált véghasaknak táro-
gatására jöne feles magával, s a többi utánna
Bivarogván, onnan jövenek be a Fejedelem Székely
mellé; ki akkorra mène Camos Örvára, s ha kik

ellen-

ellenkesők találtnak nyakastatnának te; a Fe-
 jedelem ^{Asszony} pedig parancsolta hogy kiki sen-
 dességtől tartsa, ne hogy a Dubernator parancsolat-
 jára fel ülmének. De a dolgot meg tudván a Du-
 bernator, parancsola ^{Hjabb} ^{Leff} ^{Dehlen} ^{István} ^{és} ^{Gollyomi} ^{Dávidnak}, s a ^{Dörményi} ^{János} ha-
 dár dissipálák, s a factio sufflamináltak.
 Azután parancsolának hogy az ország hada
 fölözvára gyűlne; de az alatti a Dubernator, ^{Véjer}
 és ^{Fija} által ^{Rakotji} ^{Györgynek} a ^{Fejedelem} ^{Dehlen István}
 segre vocatiot ada, látván hogy periclitál mindegyik ^{Rakotji György}
 familiáját, és a velle erőltet, magának pedig ^{győz a Feje-}
 a ^{delom} ^{segre}
 a ^{hivattya.} ^{Fejedelemséget} nem remelheti vala. Ott hűm azért
 a két ^{Hjw} ^{Drak} magok partjokra hajrák
 a ^{Hajduság} ^{ot}, s ^{Diharon} ^{hivűt} a több ^{Partium}
 belüli ^{Varmegyeket} is; de ^{Erdeellyben} is sok part-
 jai valának a Dubernatornak; mert igen meg un-
 rák vala a ^{Hasafiai} a ^{Fejedelem} ^{Asszony} mi-
 att való vesztéseket. Confluálván azért az ország
 azon ^{Tabori} ^{Gyűlésre}, subordináltak masokat is,
 De hi-

Rakozinak a Statusokat requirálni, melly vegelő
kiváná fatharinától Rakozik Kemény János, hogy
Rakozik holmi dolgok kedviért küldenie Kobzaja várada-
munka-
lójára a ki által fatharinának a végzéséket meg idené; kéri
Fejedelm-
Demesget. hogy ha mi praensioja volna még a Fejedelemséghez
ast ö neki resignálna; ivena mind a Postára, mind

Budára mellette; és a Legesvari Gyűlésre küldendő Kö-
vetésnek keselyű adna egy néhány ezer forintokat
ajánlva ezzel sokképpen való jó alarathat. Ke-
mény Jánosnak pedig ada 1000 forintból való
assuranciát. Dehen Jován hitelenkedeti s-
maga meg gondolatlanul selekedet as Electio-
nak felvetelék; látta Rakozival is controversi-
ak. Vétet; s hogy fatharina is tölle igen diszta-
ta; még is proponatra s as országgal conclusio-
ban is vette való; hogy Fogarast ki válthassa; de
fatharina vakmerőül fel vette való; hogy Foga-
rast ki nem bocsáthya. fatharina Kemény Já-
nos által extvén a Rakozik iseneteit; igen öcömest
hajta Rakozikhoz; mert Dehen Jován igen gyűlöli
vala. Itara azért Patens Sevelet minden Fejede-
lem

Lemséghes való praensiojának translatioja felől: ammak
 feleke valának kézen Török Pápa praensolati a'
 Dudai Vésérhes, Tönnösvári, Silykai Basákhos, a' két
 Olás Vajdákhoz Kollók, hogy azon Leveleket látván
 minijárt valahová kivánná a' Fejedelm Afyon járul.
 nának segítségére. Ezeket s a' több Leveleket mind
 kesekhez küldé Rakozinak, mellyelhel a' Afyon Dersin
 Ifván Dudára menvén véghez zivé a' Rakozsi dolgát
 a' Törököknek. Ezerkesvén a' Sopai végesis szerint a'
 végesvári Országgyűlésének ideje, mindeneke a'
 Homagium a' Dersin Ifván Fejedelm fel, s a' az a'
 díra. Ide farsarina abrak közt hár eser forint
 at küldé a' Rakozsi Követei kesekhez, mellyelköt
 eseret el a' farsar, s a' után nehesen lehet meg venni
 Rakozin. Ekkor adák Nagy Pálnak/ki gyalog Ka-
 pitány, vala: a' Herizi Országot.

RAKOSZI TÖRÖK FEJEDELMSÉGERŐS.

A' végesvári Gyűlés a' Electionak napján, első
 a' Török Követ praesentálá a' Levelet, a' publicé elol-
 vadván, a' után vox kérdés lön. Első voxot kívánának
 Asharinának a' Fejedelm Afyonnak Követisöl, mivel
 meliorágozabb semely a' hadában farsarina volna,

s a'

s a Fogarasi L. Baronatuságot bírja vala, ki Rakozia vo-
dola pesteres instructiojaból, s minden Fejedelemséghes va-
lo pretenzioját albat adá; masok is oda roszolván, a'
Derlen Ifván partján kevesen maradának; Rakozsi
invitatiojára Köverek is küldetének. Lön es 1631^{ben}
Januariusig; ki beérkezvén az Ország hűségére esküvél Fejedelmének.

<sup>Ez Dics-
házi a'
Palatinus
hadat m-
dit Rák-
kózi el-
len</sup> <sup>De hada ju
meg vett-
tiki.</sup> ^{Ezen 1631^{ben}} mikellyen Rakozsi választék mind.
járást Gyrexhási Miklos Palatinus haddal támadá el:
tene, holmi pretextusok alatt; esen főket mondván:
Hem engedem meg tollasodni repülésig, hanem miylen
talál juthat addig elősem meg de. De szép hadait az If-
vósok Derlen Ifván, és Zolyomi Dávid vitéssül fel-
verék az Erdélyi Hadak által, a Palatinus Káptán
Rakozsi várának Törén. Ezek s egyébek után Követke-
zik hogy a Fejedelem mind igen keményen kezdé bán-
ni az Emberekkel; mind igen gyanús lenni; egy perem-
külömb külömb úrakon módokan háfnos kereső, s azon-
ban könyörületlen is lévén, és lévén mellette sok gonosz
informátorok is; igen meg kedde bántani a Nevezetes Em-
bereket és idegeniteni. Előben is a Proffor Derlen Ifván,
ki Varadi Kapitány, s fő vala a Fejedelem be hódásáig,
a ki nem élt sokáig; mert vagy néki el kell vala venni,
vagy

vagy a Fejedelem meg háborítatik vala. Miko Ferin
 het is Degradála, a ki nagyon munkálkodta vala pro-
 motiojára. Prapostrári Sigmundba is belé körölösek, ^{Rakokji sol} ki ^{arar üldöz.}
 Erdélyi Jospágait el veszte nyavallyás, kivel Zolyo-
 mi imitált vala valami Fejedelem Segről való, mint ha-
 rár, s azután a Fejedelemmel proadala. Ezen ki-
 rül Eperjesen lón kactája a Fejedelemnek a Hek-
 met Pápar somiparinsíval. Meg fogatá Zol-
 lyomi Davidot is, kinek dolga egy volr. A Dustá
Lous Abdolyus követtye Pápar ellen való követke- ^{Zolyomit el}
 zésre imitála a Fejedelmet, de ad nem inducaltat.
 haték, azért vésza menő uttyá. Uj Deslen H
 vámmal, és Zollyomival kactata; kik mint spiritus-
 usy Hjak rea ajánlak magokat; de Deslen meg
 hata, Zollyomi pedig verbuálni kesde, kit a Fejed-
 lem te nem stendesithete minjárt de végre kacta-
 ábrai be jöve s dolga complánáltaték; de alattomba
 hat a Reus mellé igyekszik vala, melyet ma-
 gáról is meg tudván a Fejedelem incaptiváltatás, er-
 tesesegit nem peretö Reus Mariával fextelmeskedő
 fegyeteges epü Ember vala, er meg Sentenzia stat-
ván

ván, s minden Japánaitól meg fosztatván Kóvarban tar-
 tatik meg Szentgyárra 15. vagy 16. Egyreundeig és
 nagy Interpositiókra is el nem bocsátaték.

Rákosi György Sub Speie Juris gonafut sok
neveses ~~Harafiat~~ meg rothván selkede as is

Rákosi hogy a' Dehlen Táborból a' Fejertári Collegiumnak és
a' Fejertári Collegiumnak sere tegabraton egy néhány ezer Forintokat, kö-
lönve vagyonok. Honő Zesnek, sine alati az öreg Dehlen Hrántól és
el végre-
get. sorquálván: mert ővala a' Testamentumnak
egyik Exsequutor: Senniképpen meg nem adá sok
unpolásra is; a' kilentz esz Galleros Medált is
keséhes vére; a' Tokai hűs Kölököt is el foglala:
a' Debrezeni Taxából is sok esereket tévala, melyek a'
mai Napig is oda vagynak, mely miatt az öreg De-
len Hránt, in conscientia is igen compungalódott va-
la, mert a' Papok urgeallyák vala, és Rákositól
is méltán fél vala.

Ez a Fejedelem titkon Sokrakra Inquisitiót
 peragathat vala, Helyekre est. Hak Kiemény János
 ellen is négy per, ha nem vőlför. Negy per azért, mint:
 ha Fejedelemséget keresne, s véres Jutalék árulva vala.

Az Greg. Dellen Ghán is Dudára menő, igen
 aggrávala a Fejedelm dolgaik. Pékelly Moses is a'
 Portán; Zollyomis fogva lévő, ki mellette a Török is
 interponálta vala magát; azért a Fejedelm is megret-
 tene, és az Embereket kezdé edesgetni magához. De fő-
 képpen asszal offendála a Portát, hogy a Havas Alföl-
 di Vajdák dolgába elegyíté magát, engedvén azt, hogy a Hasáb
 is hogy a Hasáb veretvallyon az Exsul a Por-
 táról inauguráltakon Vajda ellen. faserum akkor
 a Vajdáról többet feje ki a Fejedelm 100,000 du-
 ka pénz forinttal. Ez a Passár szakállába való
 kaptas az Erdélyi veszedelmének oka, de az a Fe-
 jedelm a privatum commodumot üre.

Inter hoc a Portán meg ígérék a Fejedelm se-
 get Dellen Ghánnak; hadat rendelének mellette a Du-
 dai Veresszel Nafsupogli Hussaim Passával elle-
 nük indulának. Itt sem a Sengyetek sem a
 Magyar Országok nem adának segítséget, sőt
 Gidessünkre sem bosszárak a Népet. A Hasa a
 Törökről fél vala, Dellenről idegen nem vala; de Ra-
 kosi

Dellen Ghán
 a Török Das-
 sakkal Ra-
 kosi ellen im-
 dúl.

Rakozai ábrát diszguftábratón vala; adézt maga is úgy
 írt vala, hogy mellette a Török ellen jegyzvert nehe-
 zen fogna; minnekokáért az Vraknak igen ajánlva
 vala magát. Adézt nagy nehezen megindula, Leg-
 elől Fejervármegye's mások asután. Az Havas-Alfö-
 ldi Vajda is magát is felhívén a Törökhöz, az Erdélyi-
 Erekhez adá magát ebben, hogy Kálifrai Kasát adóval
 le szimálá, s maga is ránt nem jöve, noha parancsot
 látta levén ki szállott vala. Amo 1636-ban ima-
 gó indulának Berken István ellen Tordarót. Jhi-
 nekelőtte meg egyesüthetnek, noha Hornis Jig-
 montal, s vele levő Bihar Vármegyei hadtal az
 Erdélyi hadak, addig a sokra rá mène az
 Ellenség Kalonsánál, és nolle velle meg kelle
 ütközni velle Hornis Rymontnak, mert el nem
 szállhara mellőtte. Eön az ütközet esve felé, s a
 setét ej válastai el őket egymástól; igen Em-
 berül forgatá ugyan magát az a kevés Magyar-
 ság, de Efelett az Isten keze kudálaroson forgott
 benne, s leendő kevénté meg a Pogányt. Imo Hogy
 egy

egy el fogad Magyar azt mondom hogy a' Fejede-
lem a' derék táborral el érkezt. Edo Hogy a-
zon a' helyen igen sok Darvak voltak, ^{A' Pogány} és sok ^{megj.}
fel kelvén éjjel úgy ítélte a' Pogány hogy valami sok
Embernek szára ad: azért meg rendszerint futni
kezdett azon a' lapos és seppenedékes helyen; már
a' Magyarok is futottak Várad felé, és így váltak ^{A' Pogányokból}
két felé mint a' Vák földuszok mindegyik felé ma-
gát meg vértetnek ítélvén. ^{sok el vett.} A' Pogányban többre-
szett el a' lápokba mint az ürkösök, mert más nap
éjre vevén a' dolgot a' Magyarok egy hetig is ott
feszíttek azokat a' lápokon.

Nb Ez a' Hornis Sigmund nevű öreg jórrat
is sok áruló nével illetve a' Fejedelem ok nélkül.
Ez az ürkösötől a' Fejedelemhez jöve, és bátorító hirt
hozván, be mentek Váradra. De azonba' ilyen dolgok
esének: Hirt jöve a' Táborra, hogy jö a' Védér újab-
b nagy képülel hozván Beslen Hránt, kin a' Magyar-
ság úgy eljéde hogy Váraitakat fel pedék; az irak
tithon

tískor egyben gyűlnek a Vesselenyi Doldisár Hallására
's 'Imatjokk' asz forgatványak rala, hogy reggel a Fe-
jedelemnek iszennye meg, ha bekelhetik a Főnökkel
jó, ha nem a Fejedelem viseljen gondot magára, as
azság a Főnököt magát nem opponálja, Dehen Hánt
acceptálja. E' vacsára elő' alomkor Et hívak Némény
Rákóczi
a Fej-
dellem =
segéből
kötés-
jék vet-
ni.
Dánost is, ki mint Fő Prása Mester, a Prásákról
Wak a tájban érkezeti rala ríppa, s mint hogy ő ra-
ta as első Varmegyének Iszámnya, imponálak, hogy
reggel a Kövességet ő rímmé meg, ki őket bonis mul-
tiság' rationis' dehorrála, kívált hogy asz as ellen-
ség hamar meg tudja, s Rívet rísten rajta. Ezt
a Fejedlem megtudván azon éjjel, reggel consi-
liumot ültete, Némellyeket, mint Polatári Fe-
rentzet, Főnökkel Száflot, Hánt, ^{Erőfő} Dánost arstál-
tata. De meg értvén hogy as ellenség nem réánk
jó, hanem Zippa felé megzen, a mi Magyarinkis
Jenőhes szállanak. Holott a dolog egy esék: Döjthi
Hánt Hántára küldetvén as ellenség ellen, be álla a Pán-
koti

kőrai pusztá Város helyébe; a' Pogányság abban semmit sem
 tudván jó vala éjjel a' Magyar Tabor fel verése; de ^{A' Magyarok}
 amasok képen várva rá menének véletlenül, a' mié- ^{a' Törököt}
 inkre; és egyik fél is a' másnak kárát nem tudván, ^{erősen meg}
 linoha a' Török négy amyi is volt; a' miénkről igen
 meg veredtetének, as Györgomi Dég, Agák, s egyéb
 Nagy Rendek ott vesztvén. ^{Után} as el lankadt Török
 köbe bekeféget kezdé jártatni, s mi sem meheténk re-
 ája a' Vitédeknek nagy kiáradása miatt, asért mind a'
 két rész egy másnak Nagy Embereket ada zálogul:
 as Fejedelem részről as Elő Kemény János vala. ^{A' Török}
 kiknek as audentian a' Vésér elsőben is így kolla: Kemény
 János fejetelek néktek arra, hogy a' Haralmas Pápa ^{Jánossal}
 ellen fegzverrel jöddetek, s földet meg furtátok. ^{mit bejött}

Itt kelos vala a' Sántya, mellybe a' Magyarság ver-
 te vala magát. Kinek felete Kemény János: Dem a'
Haralmas Pápa ellen jöttünk, hanem as ellen a'
ki a' régi Páparokról adasot Athname ellen mi re-
ánk fegzverrel jött, törvényünk s Szabadságunk ellen
magát Fejedelmünké rómálta; as ellen Szabad magunk
kat olthalmasunk; mert mi is fegzverünket Rólgáló
 hírei

hírei vagynak a Hatalmas Bapárnak. Kire vjont mon-
da: Akarjtok-e hogy kösritékbe álván a Hatalmas Bapár-
nal meg bekeltesselek? Felele Kemény János: Mostani
időben semmi annál inkább nem kívántatik; mert mi a Ha-
talmas Bapár köntösesét el, sakaoni nem kívánunk? Ki
hozáván adírt és kedék tartván egy darab bé írott
papirosat monda: Meg felelhetek-e ti arra, melyek a
Hatalmas Bapár kívánságai? monda Kemény: Mikor meg
hallándom egy tudok hozzá állani. Keddel adírt ol-
vasni, és talnársolratni a konditiokat, melyek esek
valának: 1. Penőnek oda adása. 2. Dehen Góvaimak
restitutioja. 3. Bollyominak el borsávarása. 4. Nagy Sim-
ma pénz adó, és egyéb apotékásokak. Melyekre felele Ke-
mény: Ezekre nem hogy én, de a Fejedelem is az ország-
nelkül nem felelhet meg. Monda a kevély és goromba
Gyú Verér: Szjártok meg. De monda Kemény János: A
nem elég mert ha valami kérdésnek kellene lenni; az-
ra ad még nem felelhet; sőt hogy körszigen hitelesebb
legyen a Gársamnak is el kel jöni. El is borsára mind
a két Magyar Bálagokat a bolond Verér. Aztán Ja-
nás verék menének és Bulai György is az Udvari Pap,
a bekecsig tractájára; de akkor a Pogány fortélyozni ker-
de

de, Taborunkat akarván meg ütni, de az nékiék nem lú-
 cédált vala, meg látván a Világosvár nési sere a Fejedelm-
 mel ment esereket, kiket ellenek jöveknék gyanitnak
 vala. *A* Bután véghez mienne hit conditionilag. *I.* Hogy *A* Főnök
 len legyen Seuristában, s Jorai restituciójának. *II.* Hogy *A* Főnök
 is vará kétség, hogy Erdélybe jöhesse, mert fél vala
 a Porrai Fediculától. *II.* Adna az Ország 4000, Faltort,
 de azt nem kérek meg. *III.* Hogy az Ország újabb
 Athname adassék; de azt sem adék meg Solicitatio-
 va is; mert más Gyrendőre Sulrán Murashnak
 veszedelmes Randeka vala Erdély ellen, melyet a
 Fővesér az Erdélyi Kövereknek így mondott vala ki:
A Hatalmas Bájár Ország Remélhet nési a Lyau-
 roknak mostani egymás ködött vala állapottyokat; ha
 den adja Tavasra kelve, miheltyen a Lo a fübe harap-
 hat, Reméllye perint meg indult, és a Nemet Bájárnak
 v. Hírálynak kapuja előtt vonnya fel Satorát, s titeket mint
 egy kertel ugró vészen köcül, adután Schunman nem fél-
 hetek, a Két sem ér bemeteket. *Oh* keserves Ország!
 De őfel a Fő Vésért a Fejedelmnek nagy ellenségét
 meg öleti; adután maga is meg hala, kitől a Világ fél va-
 la.

la, s' egy fél epü papár Suedala. Így tartá meg as Men!

163. Ez vala Amurashes IV^{us} ki is a' Satar fiam-
nak testátra vala a' hárságot, prateralván fiamot
as ötsöt, de as Sasák nem tarták meg Testamentumát.

As a' Murash papár amyrá gyulöli vala a' Feje-
Török Fejedelmet, hogy mikor as Erdelli Követség előtt a' Köv-
etésben a' Rákosi nevit Emlitik vala, a' kegyetlen pa-
haragja sár mint a' Vadkan meg fuj, s' meg böfenti vala ma-
gát, s' a' Vésérek a' Követséget a' törökbe verik va-
ra.

ra, latván hogy nem bírja juriáját. Ez ugyan el reje,
de as Erdelli Fejedelem ismét olajat önte a' tüsre;
mert 1637^{ben} késo' öfvel, Porta engedelméből, földu-
rai Supul Vajda, réa' indula Mathe Vajdára, kivel
már as előtt a' Fejedelemnek Követsége vala, kit a'
Fejedelem meg segít. Viadal nem esik; mert Supul el-
halada; de Hadasat földé tölle meg menekedik.

163. Ekkor as Első pük a' bór bór tervén, as hegye-
ken rejegeten el maradott Eckellyeket ölik vala as
Oláhok, és sokaknak Remérem test metellik vala
el. Anno 1638^{ban} ismét réa' indula Supul, Matéra;
mert a' Vajdaság a' Portáról néki igertetett vala; de pa-
ranosola a' Porta a' Fejedelemnek, hogy abba magát ne
árta.

ártsa; a siet Marét csak birtará; de nem segít meg, mind-
adáltat meg veré Lupul. Ettől az íb38^{ad} fogva nyug-
vék orfágunk ad Annam 1644. De sem Törvényes
kín alatt sokakat nyomorítta meg a Fejedelem, s azok közt
a Kékellységet, a Draspaiakat, és Kelemeneket, de ki
győsné elé fainlatni a sok gonosz végeséket!

Sok időtől fogva pedig a Rensok, a fájfar et-
ten való confederatibra, a Magyar Orfági Evange-
licus Katus is ugyan arra Rub spe corona izgatják
vala. A Litvaniai Janusius Radoszil Herceg; mivel
ad akkori Lengyel Király halálához közelit vala; a
Lengyel Koronával birtatja vala ab Ad 1643. kén-
vén arra is, hogy perzené néki a Lupul Vajda Léa-
nyát, remenlén ott amplum Dotatiumat, mellyben a
Fejedelem semit nem kölghatara. De láták a Tanács
Erak hogy soha Rákozmak est a promotiot a Porta
meg nem engedi, mert igen gyűlöli. Felsői István ra-
nassábol kere Engedelmet a Portáról a Vámadás a
s adaték is, de ugy hogy a III Varmegyéket apprd-
hendalhatta, mig birja adjon a Portának 40000 Sal-
tér

lért; mellyre a' Fejedelem kéia is igére' magát; de presen-
ti pedig a' meg engedésért kívána 25000 Tallért.

De a' donk' a' Recus el voná a' Dániai Király által
a' Romai Császár; Kápsát, Kállót, Tokajt, Rastmárt muris-
álá. Azért máx nem lehet e'g'f'el benne, hanem febs.
a' Fejedelem el indulá, és Rastmárt obsidiálá ké-
mény János által. Azután Túlek jeli méné, hadi Em-
ber sem vala; a' hadi regulákat sem tudja vala; a' ha-
dak unnyák vala; s' alig hogz oda nem hagyák a' Jsa-
gyar Országok; a' Császár Armádája erőssen nyomul-
vala utánuk; de el állá előtte. Melly Armáda ha a'
Fejedelem hadait ruinalhatlyá vala, jaj te' vala a'
Evangelicusoknak mindenütt; ruinaltatik is vala
ha a' Serény Puchám Generálon áll vala a' e'g'f'ado-
log; de Pék Generál kös karonábol nagyra ment
Ember, kemet regulát tartó vitéz; ki kedvetlen s'
Emberrelen tekintetü sarjagos rufus ábrádatu va-
la; kesedetmerik vala. Ekkor intercipiatatik
Puchámnak egy kéf'as Levele mellyly a' Fejedelmet
s' híreit isufolván írja vala: hogz olyan Papusokat hagy-
sak

tak öriset nélkül, hogy a' Hermet Hurvák is bégyenleték
 volna ugy hagyv. Ez ekképpen is: Princeps e' fastis di- ^{Pucham kö-}
 scepsit, et Nobis reliquit unum ^{fast Serate.} Et Kart: Vésselemji sequi-
 tur ipsum; Si ego non iurabo cum fiam Debye Kurva fia:
 Hoffer Distardus: Et a' Pety General: post me venit et si
 ipse non iurabit Hurva legzen as Armya. Et motus:
 ban Hentelenit Hekedenek as Ibranyi Misaly ha- ^{Ibranyi hadai'}
 dai, mert noha Salva Guardiat kértnek; s igere: ^{Hentelen He:}
 ret is vettenek, de még is a' Sebety Hlapromot fel ver- ^{tekedési.}
 ték, s Dararokat is ölték meg. Itt sok dolgoko után
 Baur érhesék a' Porarot illyen parant. dattal, hogy
 Supersedealna a' Fejedelem a' Hermet ellen valo hada-
 kobástól, s lenne contentus a' 2. Varmegjékkel, melyet
 het hetlen Jabor is bírt; s ekkor a' Feantz is Beus kö-
 veti min a' Fejedelem mellett valóanake. Et hagy-
 ván itt sokat - - - - -

Oda hi járták a' Fejedelem meg betegesedik,
 gutta ütéseket a' Speijssével, mely ¹⁸⁴⁸ is érte ^{Rakoszi be-}
 vala, meg könnyelbedvén hasa jőre ugzan; de új ^{betegedik.}
 jábban fekümmi esik Jörgényben, s alig hogy meg nem
 hala, de ismét meg jövedula. Itt 1848. Jörgénybe
meno

menő uttyában ismét meg betegesdék fataliter, de még
fel vervén magát ki mēne vadászni. Tot még Fejerváray
vissza mēne. Betegsége nem obstatván Lengyel Késágh
interregnum lévén, lévén pedig So arargja Radivil, és
mások is igen sokan, oda is követséket küldé 20,000 Tal-
ler uti költéssel, adrian kesekben 40,000 aranyakat, ha-
látnak hogy jól foly, dolgok, de azonban halalanak hi-
vet halván a jó munkának nyaka, sakada, melly her-
nagy reménység lehet vala. Uokso Ravailt azt mondot-
ta vala a Fijárol, a Fejedelem előtt, és Pulai György-
elő a Püspök előtt: Félek azért hogy Rihoki György
nem fogja meg beshülleniv az en Jambor Holgaimat, és
a Huszár Gyátyás, és Docos János ravarsa el vesztet

II. RAKOCSI VÖRSZROE

Er az Attya válafrata Fejedelmül, de Küteinek en-
gedellen fia vala, mellyet igen meg mutata sak a szal-
is hogy mindon a Bathodi Kis Aspony netie el jegges-
zetek volna: ki igen Papiosa vala. Kiványa vala a
Fejedelem is a Fejedelem Aspony, hogy addig mutafson
Reménységet, míg publicé Religiójának nem remun-
cial, de a Semit sem arar vala a Religióra nésni-
ugy me

ugy meg győzre vala a' Számkos valo indulat, Sőt an-
nyira nyakaskodir vala, hogy assal is ijesztetik vala
Fremény János által, hogy mint Absolon Fiát tudja
as Istya as Országát degradaltatni. Istya ha-
lála után a' Napát inkább reveraltya vala, mint
as Ecles Ammát; as Ammát is a' félelem
betsültre, hogy annak Libera dispositioja volt min-
den jóraib. Az Ökivel nagy Simulacst tartat; as Ist-
ya Testamentumát el szaggatá titkon &c.

A tanácsstalan Jhu Fejedelem a' Lengyel Or-
szági Hővereket is is a' Istya haláláról tudó-
sita, nem ada nekier Plenipotentiát, hogy a' competen-
tiát urgállyár a' Respublica előtt; noha as Istya nem ság iránt.
isat magát, hanem Fiait is fel tette vala, a' mellytől
már Polgálatlyát kívánna a' Respublica. A' Respubli-
cabeli Factorok is egy néhány hűtig pratorciálak
prohás ellen a' választást, varván Erdellyből a' tu-
dosítást; de hiába. Azért a' Hőveret is re infecta
hasa jövenek. A' Lengyeter pedig választár fasí-
mirt

ii. Rakosi Ság
tanácsstalan =
sága a' Len-
gyel Király-
ság iránt.

Asimirt, kit azért is utálnak vala a Lengyelek, mert
 P. ha Pappai dispensatiójából is; a Testvér Dáttyánál Fele-
 séget vére vala Fele ségűt inestuoře; mint ha sonlo dispen-
 satiobol Ladylauy is Ferdinandy a du Ségányát vére
 vala; holott a ő Ammya is a Ségány Ammya egy Testvér
 valának. És a Sasimir leu vala belső Embere is, no-
 ha parásna termésetű Ember vala, és egy nehány-
 por meg frantzusot is vala.

II. Rákóczi György
 gróf a Károlyi
 kók a Hírály
 ságra hárj

Azonban a Kórákok Kővettyei kik kedj Sere-
 ter küldött vala I. Rákóczi György: fel érkesének
 invirálah a Fejedelmet, vagsz Eset ha Allyok meg
 holt is, a Hírály ságra; kikkel de modalitate tractál-
 ván, el bossatá egész contentummal. Utammak min-
 járt érkesének a Velipolyki, a Sasimir, és Respu-
 blica Kővettye a Kórákság ellen Régiségét kérvén,
 de es nagsz álnoksággal jár vala, bírsatván mind
 ketőt, a Republicanak Kórájok valo jo affectio-
 jával: de külön befélvén fithon II. Rákóczi György
 amnak elméjét assal a hiselkedéssel neveli vala, hogy
 tudmilik nékik olyan Hírály kellenék, mint a S
 Ifju Fejedelem, Familiaris, Kevéltység nélkül valo, Martialis
 Külön

A Lengyel
 segiségét
 kérték tőle
 a Kórákok
 ellen.

A Len. Kó-
 vettye kért
 miniségét

Külön pedig az Öttszék Rákóczi Sigmundnak az mondja
 vala, hogy a Lengyel Keménnek a volna kedvességéből
 mint a kimeret elmeségének, Eloquentiájának, józan
 életének, Tudományának, s egyéb virtusainak, nagy
 híre volna köztök, a Bátyjának pedig respektu-
 sággal, Elméjű, és parafros humoru névessé volna
 ö elöltek. Ez így atar vala köztök alabombá amu-
 latiot inditani, a mint hogy csután lőtt egy néhány
 rendbeli hővességis mindenkor war, alnoksággal
 folya a Lengyeleknek. N.B. En f. - - -
 -
 itam ki a Kemény Páncs Fejedelem két kéréséből,
 melly authenticé igazváltatár a M. Kemény Fa-
 milia Archivumak.

*Hic Rakocius victoria debellata Moldavia
 et Valachia elatus, occasione accepta, cum Suevis pre-
 meret Polonos, Ad 1657 ad Fasces Polonia captivos Infortunium
 et Sueco suppetias ferendas properavit cum 40000 Rakocius illi
 At per Danicum Sueco revocato 5000 Suos letissimè
 amisit, omnis bellicus apparatus captus, 37, vexilla adem-
 ta*

sa, et pactum indeotum mire coactus; inter cetera ut mi-
lilibz Regis 1000000 Florenos numeret; Duci Tartarorum
50000, antea sum. deponat; omnes Thesuros e' Temply
ablatos sine praestinatione restituat &c. Sed vix elapsa
hac pactione Tartarorum manibz Rakozius, circumventa suo-
rum aliquot millia abducta in miseram servitutem; sed
et Turcarum Fulmina sensit, qui repudiandum cum Sa-
tibz imperarant.

Sum electus quoqz et in Principem Franciscus
Rhedei, Sed cum Rakozius Medgyesini iterum coegit
imperata facere; hinc Turca irritatus, magno adpa-
rare militari adducto, insuper 80000 Tartaris, in
augmentum numerosi Exercitus praedurrentibz A° 1658.
per Valachiam in Transylvania viscera se effudit, et
ad satietatem grassatus; 40000 Dacos miserabili pra-
da rapuit.

Sum Turca demandante electus et in Princi-
pem Darssai, post Hemeny, abinde Apasi, vir
paup amantissimus.

Itz. Haec pauca e' Tabella Parschitii.

Notam

Nota in Historiam I^{mi} Apafi.

1. Mikor Kemény János Lőllőshes szállott volna, hogy
meg szállja Szigetvárt, a hol ad vj. Fejedelem Apafi
mihály vala, ilyen álmot lát ezkaka Apafi; hogy ^{Apafi mihály}
Kemény János alásatason elék ment. és testamen-
tumban ö néhi hagsza gyermekeit. Mellyből felserken-
vén bírodalmat is vett a Fejedelem, kistatla is asokat
kit mellette voltanak: ki is arat ad nap memi a' dala-
rat, de a' dala nem engedte.

2. Mikor a' Fő Vésér s. a' Haller vadjára próbára: Ersek
várára hivatta Apafi mihályt, arkor előre tli dala
s. ki Apafinar fogadott tliya vala: tudositata' arról, ki ^{Apafi Haller}
arulta el, és intete is hogy var harmad magával is men: ^{el vadolva,}
nyen ki a' Fő Vésér paransolatlyára. Közöl érkesvén
sak arról is meg intete, mint üllye a' Lovat, mert Hal-
ter assal vadolva vala, hogy valami Effaminatus Em-
ber volna Apafi: azért a' Fejedelem is meg hantata'
rajta magát. Ge Ge Ge.

3. Teleki mihály egyedül munkalodván arról, hogy ad Au-
stria Hádnak álrat adatlassek Erdély; regre meg
bánya

hamya dolgát, s est monija Radnoton as vrah elöte:
Ha est a dolgot két Fjainnar Hennem való megát-
dosásával megfordíthatnánk meg velekednénk.

4. As Apafi is Vávorájához való kellyheit és egze-
ket Hugyböötne véve megmíror as Apafi vagyon-
jai kotya vetjere kanyatánál: s kiket Hugyböot
s ki egy Fő Árja Mester vala talán Heimet Országba
fel vive. As A Pohár tísz aranyból vala, s min-
den hossz való csüst kamár aranyosok

5. A Deldi Pál, és Prof Baki László Rebellicja-
nar s a Portán való vadászhadaskánar el bontására
kövességek küldeték Dehen Farkas a Historianar hu-
shora negyed magával: t. i. Mirés Helemennel,
Silvási Dalintat, Emyedi Pállat, Deldi pedig edel-
ket ment vala el: Baki László, Domokos Thamá,
Pascho Krisztof, Delemyesi Sigmond, Hálnari Dalint.
De ered Éllyominar kerejnek vala Fejedelemséget, s
Deldit meg jázhodattán, ötöt s magokat örökös legysé-
ba ejtér. A Követei pedig örök Emléredetke méno Se-
veleret hozának a Fejedelemt és or szágnar 1678 é

As A

Kb. A' Deslen Farkas Historiájának azért mint
 le Titulusa Le vége, mert mikor a' Historia nyom-
 tatlanul, Heresden lévén a' Typographia, Főköllői Főrs-
 Várnál be' ütött az Autographumot el vité sok
 Exemplarokat együtt.